

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет іноземних мов
Кафедра теорії та практики іноземних мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
теорії та практики іноземних мов
_____ Ірина БІЛЕЦЬКА
“24” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

П.03 ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

Спеціальність 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література

Освітня програма Середня освіта (Мова і література (англійська, німецька))

Робоча програма навчальної дисципліни «Виробнича практика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література

Розробники: Веремюк Л.Л., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та практики іноземних мов; Казак Ю.Ю., доктор філософії, доцент кафедри теорії та практики іноземних мов.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії та практики іноземних мов
Протокол № 1 від “ 24 ” серпня 2023 року

Завідувач кафедри теорії та практики іноземних мов

_____ (Білецька І. О.)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету іноземних мов
Протокол № 1 від “ 24 ” серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

_____ (Казак Ю.Ю.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

Вступ

У системі педагогічної освіти одним з центральних розділів підготовки фахівців є практика, яка дає можливість закріпити теоретичні знання, виробити уміння і навички самостійної діяльності по вихованню і навчанню учнів, оволодіти системою науково-дослідницької роботи.

Предметом вивчення педагогічної практики є: професійна діяльність учителя/викладача, що організовується в реальних умовах роботи навчально-виховних закладів. У процесі педагогічної практики у здобувача вищої освіти є можливість певною мірою осмислити педагогічні явища і факти, закономірності й принципи навчання і виховання, оволодіти професійними вміннями, досвідом практичної діяльності.

Педагогічна практика є особливим видом соціальної діяльності, спрямованої на передачу від старших поколінь молодшим нагромаджених людством культури і досвіду, створення умов для їх особистого розвитку і підготовку до виконання певних соціальних ролей в суспільстві.

Мета та завдання виробничої практики

Мета педагогічної практики полягає у набутті здобувачами вищої освіти практичного досвіду формування педагогічних компетентностей, оволодінні сучасними методами, формами організації виховного процесу, формуванні готовності до використання сучасних педагогічних технологій та нових інформаційних засобів навчання, набутті досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності, формуванні уміння приймати самостійні рішення під час конкретної роботи в реальних для професійної діяльності умовах, вихованні потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності. Педагогічна практика забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх учителів з їх практичною діяльністю у навчальних закладах, сприяє формуванню творчого ставлення майбутнього фахівця до педагогічної діяльності, визначає ступінь його професійної придатності і рівень педагогічної спрямованості. Вона передбачає можливості для самостійної педагогічної діяльності студентів, прояву їх творчого потенціалу, стимулює зв'язок цієї діяльності з науково-дослідницькою роботою, професійною освітою, самоосвітою.

Завдання практики:

Практична підготовка студентів є невід'ємним та обов'язковий компонентом освітньо-професійної програми підготовки фахівців, який сприяє закріпленню та поглибленню професійних знань, умінь та навичок, що були набуті здобувачами в університеті.

Завданням практичної підготовки є:

- підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання в сучасних умовах навчально-виховного процесу і володіти прийомами і методами, що є складовими новітніх технологій;
- набуття професійних навичок;
- змога прийняття самостійних рішень, виходячи із конкретної виробничої ситуації;
- впровадження у педагогічну діяльність прогресивних технологій та результатів наукових досліджень;
- співпраці з трудовим та учнівським колективом і вміння адаптуватися;
- закріплення і поглиблення теоретичних знань з психолого-педагогічного та методичного циклів дисциплін (методик навчання іноземних мов і зарубіжної літератури);
- закріплення, поглиблення та збагачення психолого-педагогічних та спеціальних знань з кожного шкільного предмету, використання їх при розв'язанні конкретних педагогічних завдань;
- формування у майбутніх вчителів педагогічних умінь та навичок, які сприяють розвитку професійних якостей особистості вчителя;

- формування психологічної готовності до роботи в закладах освіти;
- виховання стійкого інтересу до професії вчителя, потреби в педагогічній самоосвіті, виробленні творчого підходу до педагогічної діяльності;
- ознайомлення з сучасним станом навчально-виховної роботи в загальноосвітній школі, з передовим педагогічним досвідом, станом реалізації основних завдань концепції української національної школи.

Організація проведення практики

Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні достатнього для професійної діяльності обсягу знань і вмінь відповідно до кваліфікаційної характеристики фахівця освітнього ступеня «Бакалавр».

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики з німецької мови забезпечує кафедра теорії та практики іноземних мов. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням на факультеті здійснює керівник практики. Груповий керівник – методист з німецької мови узгоджує розподіл студентів за вчителями німецької мови з керівником базового закладу освіти. Студенти проводять чотири повних тижні у школі. Упродовж виробничої практики студенти зустрічаються з викладачами задля обговорення та затвердження планів-конспектів уроків, аналізу отриманого досвіду.

Очікувані результати. Здобувач вищої освіти:

- Розширює власний діапазон навчальних прийомів шляхом спостереження за ходом уроків вчителів;
- Відстежує, діагностує та узагальнює труднощі і помилки учнів;
- Обґрунтовує свідомо підходи до навчання, різноманітні прийоми та матеріали, які використовує;
- Добирає чи розробляє необхідні завдання та матеріали для роботи в класі;
- Розуміє, яким чином можна визначити навчальні потреби учнів та запропонувати навчальні дії та матеріали для задоволення цих потреб;
- Розуміє основні теорії вивчення іноземної мови та оволодіння нею, а також їхній вплив на процес навчання іноземної мови
- Рефлексує над процесами вивчення мови учнями;
- Планує етапи уроку у спосіб, який забезпечує систематичний розвиток мовленнєвих умінь;
- Залучає учнів до різноманітних способів учіння щоб допомогти їм у розвитку власних навчальних стратегій;
- Надає поради учням щодо організації та ефективного управління своїм учінням
- Враховує психологічні та соціальні чинники, що впливають на поведінку учнів, під час планування та навчання;
- Розуміє концепцію навчальної автономії учнів та її вплив на навчання та учіння;
- Скеровує учнів у пошуку та використанні навчальних ресурсів, що сприяють учінню як на уроках, так і в позаурочний час;
- Ідентифікує індивідуальні навчальні труднощі учнів та опікується різними категоріями учнів з особливими освітніми потребами під час планування та навчання;
- Створює умови та забезпечує відповідні засоби для учіння на уроці;
- Організовує навчальний процес на уроці, використовуючи чіткі інструкції та дотримуючись точного розподілу часу;
- Організовує та скеровує взаємодію на уроці у відповідності до навчальних цілей та способів сприймання навчального матеріалу учнями;
- Підтримує належний баланс між обсягом мовлення вчителя та обсягом мовлення учнів;
- Виявляє проблеми в поведінці учнів та адекватно вирішує їх;
- Забезпечує належний зворотній зв'язок з учнями;

- Заохочує відгуки від учнів та реагує на них;
- Використовує навчальні ресурси та інформаційно-комунікаційні технології для сприяння учінню;
- Використовує різні типи оцінювання відповідно до навчального контексту
- Відстежує, діагностує, узагальнює помилки та труднощі учнів і враховує висновки в організації навчального процесу та оцінюванні;
- Використовує широкий діапазон прийомів виправлення помилок в усному та писемному мовленні учнів і надає конструктивні відгуки;
- Допомагає учням зрозуміти свої помилки та знайти шляхи їх усунення.
- **У результаті практики здобувачі набувають:**
- Знання методики навчання німецької мови, а також здатність використовувати теоретичні знання у практичній діяльності;
- Здатність рефлексувати над процесами вивчення німецької мови учнями та визначати індивідуальні навчальні труднощі учнів;
- Здатність свідомо обґрунтовувати підходи до навчання, різноманітні прийоми та матеріали, які використовуються у навчальному процесі
- Здатність розуміти учнів;
- Здатність добирати та уміти розробляти необхідні завдання та матеріали для роботи у класі та для самостійної роботи над мовою;
- Вміння організувати хід уроків;
- Здатність оцінювати навчальні досягнення учнів

Компетентності здобувача вищої освіти

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен оволодіти такими компетентностями:

- ІК: здатність практично користуватися мовною системою відповідно до норм іноземної мови і культури на основі набутих знань про рівневу структуру цієї системи та усвідомлення особливостей мовних явищ.
- ЗК 1: здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.
- ЗК 4: здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.
- ЗК 5: здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань.
- ЗК 6: здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.
- ЗК 9: здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власним емоційним станом, конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.
- ЗК 10: здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.
- ФК 1: здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.
- ФК 2: здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

- ФК 3: здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.
- ФК 4: здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.
- ФК 5: здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентісного підходу, аналізувати результати їх навчання.
- ФК 6: здатність аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси з іноземної мови.
- ФК 7: здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя і здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.
- ФК 8: здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісноорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.
- ФК 9: здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.
- **Освітній результат практики**
- **ПРН1.** Володіння іноземною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти; здатність здійснювати професійну комунікацію іноземною мовою; удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті.
- **ПРН2.** Наявність професійно-профільованих знань у галузі методики навчання іноземних мов, літератури, теорії і практики перекладу, педагогіки профільної школи.
- **ПРН3.** Навички ділового спілкування, вміння застосовувати комунікативні засоби впливу в широких контекстах.
- **ПРН5.** Вміння забезпечити ефективний менеджмент колективу закладів загальної середньої освіти.
- **ПРН7.** Вміння використовувати інтернет-ресурси і програмні засоби з метою провадження освітньої діяльності.
- **ПРН8.** Вміння управляти інформацією за критеріями доцільності та достовірності, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел.
- **ПРН10.** Знання правових та етичних норм, які регулюють відносини між людьми в професійних колективах.
- **ПРН11.** Здатність систематично підвищувати свою професійну майстерність й автономно самовдосконалюватись.

Вимоги до звіту про практику

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми Виробничої практики. Документація з практики, визначена програмою практики, здається здобувачами-практикантами на перевірку упродовж трьох днів після закінчення практики.

Вимоги до звіту. Загальна і характерна форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного груповим керівником практики від навчального закладу, методистами та студентом.

Письмовий звіт разом з іншими документами, визначеними програмою практики подається на перевірку керівнику практики від навчального закладу.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем усіх розділів програми практики, висновки і пропозиції, список використаної літератури.

Правила оформлення:

Звіт друкується на комп'ютері, або пишеться від руки (за бажанням студента) з додержанням стандартів ЄСКД, з наскрізною нумерацією сторінок і брошурується у альбом по формату А4.

У звіті повинна бути конкретно описана робота, особисто виконана студентом згідно індивідуального плану роботи; не повинно бути дослівного переписування матеріалів баз практики, а також цитування літературних джерел.

Звіт з практики захищається студентом у присутності комісії.

Для захисту практики деканатом або завідувачем кафедри призначається комісія, до складу якої входять керівники практики від вищого навчального закладу, викладачі кафедри.

Термін засідання комісії із захисту практики встановлюється факультетським керівником практики і узгоджується з завідуючими кафедрами, завідувачем практиками, проректором.

Здобувачі, які працюють за фахом і місце роботи відповідає вимогам програми практик на захист представляють характеристику, звіт, свою робочу документацію із наступним її поверненням студенту.

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом групового керівника після перевірки робочої документації всіма методистами та виставлення оцінки у робочій відомості.

Оцінка здобувача за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатом підсумкового контролю.

Здобувачі, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних довідок.

Здобувач, який отримав незадовільну оцінку з практики, за рішенням деканату факультету може бути поданий на відрахування з університету.

Документація з практики зберігається на кафедрі впродовж навчального року з подальшим поверненням студенту, а звіт здобувача зберігається на фаховій кафедрі – 3 роки.

По закінченню практики здобувач вищої освіти подає на перевірку методисту з німецької мови такі звітні матеріали:

1. Характеристика здобувача про проходження практики, завірена директором школи.
2. Письмовий звіт про проведену роботу з датою укладання і підписом здобувача.
3. Індивідуальний план проходження практики.
4. Календарно-тематичне планування на період практики.
5. Плани-конспекти проведених 2-х уроків з виготовленими до них наочними посібниками, дидактичними матеріалами.
6. Аналіз 1-го відвіданого урока вчителя.

Критерії оцінювання

№	Вид діяльності	К-сть балів
1	Організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи здобувач вищої освіти-практиканта.	0-5
2	Систематичне ведення <i>щоденника</i> виробничої освітньої практики, включаючи аналізи відвіданих уроків учителів	0-20
3	Підготовка та проведення залікового уроку з німецької мови	0-15
4	Підготовка та проведення пробних уроків з німецької мови	0-20
5	Виконання індивідуального завдання	0-15
	Виготовлення наочних посібників, дидактичних матеріалів	0-10
6	Наявність фотоматеріалів (презентації) заходів, передбачених програмою практики.	0-5
7	Своєчасне оформлення та здача звітної документації.	0-5

8	Участь у настановній та звітній конференціях.	0-5
	Усього (максимальна кількість балів)	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82 – 89	добре	
75 – 81		
69 – 74	задовільно	
60 – 68		
35 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час практики

90 – 100 балів – А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, методистів, керівників практики; здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

82 – 89 балів – В («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але були самостійно виправлені; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відзивалися в колективі, в якому він перебував у період проходження практики; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75 – 81 балів – С («добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допускав незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою групового керівника практики.

69 – 74 балів – D («посередньо») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

60 – 68 балів – E («задовільно») ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35 – 59 балів – Fx («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі практиканта. Роботу, передбачену програмою з практики, виконав на низькому професійному рівні, допускав

помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку. Подав документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні.

0 – 34 балів – F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику.

Вид підсумкового контролю

Виробнича практика здобувачів оцінюється заліком. Результати виробничої практики враховуються під час підсумкового оцінювання. Перевіряється здатність здобувача вищої освіти навчати німецької мови з урахуванням принципів навчання та організації навчального процесу.

Захист виробничої практики проходить у формі звітної конференції.

Умовою допуску до захисту є виставлення методистами-предметниками в робочу відомість оцінки за підзвітну документацію та за проведення залікових уроків. При оцінці професійних умінь здобувачів вищої освіти за час педагогічної практики враховується:

I. Мовна підготовка:

- ✓ знання мови в відповідності зі шкільною програмою, підручниками;
- ✓ володіння матеріалом для організації і проведення позакласної роботи з предмету.

II. Методична підготовка:

- ✓ уміння вивчати учнів;
- ✓ уміння визначати мету та цілі уроку;
- ✓ уміння відбирати матеріал для конкретного уроку;
- ✓ уміння використовувати додаткову літературу;
- ✓ уміння стимулювати діяльність учнів;
- ✓ уміння коректувати діяльність учнів;
- ✓ уміння використовувати дошку;
- ✓ уміння аналізувати урок здобувача-практиканта;
- ✓ уміння проводити самоаналіз уроку.

III. Відношення до справи:

- ✓ дисциплінованість;
- ✓ ініціатива в підготовці до уроку;
- ✓ відвідування уроків студентів;
- ✓ культура спілкування.

IV. Оформлення документації.

За наслідками практики здобувачам виставляється оцінка «зараховано» /«незараховано», яка охоплює всі напрямки діяльності здобувача під час практики.

Список інформаційних джерел

1. Авчіннікова Г. Д., Казак Ю. Ю., Лаухіна І. С., Філліпович Т. М. Методика навчання другої іноземної мови. Умань: Візаві. 2021. 103 с.
2. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник / Л.С. Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. – К.: ВЦ «Академія», 2010. – 328 с.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін.. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с. Державний стандарт базової і повної середньої освіти (іноземні мови) // Іноземні мови. – 2004. – № 1. – С. 3–7.
5. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. вид. – док. пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
6. Конспекти лекцій з методики викладання іноземних мов.
7. Навчальні програми з іноземних мов: для загальноосвітніх навч. закл. і спец. шкіл із поглибл. вивченням інозем. мов. 1 – 4 класи. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. – 96 с.
8. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтеракт. технологій навчання: Метод. посіб. / А. Панченков, О. Пометун, Т. Ремех. – К.: А.П.Н. – 72с.
Роман С.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчальний посібник. – К.: Ленвіт, 2005. – 208 с.
9. Krashen S. D. Attitude and Aptitude in Second Language Acquisition and Learning in Principles and Practice in Second Language Acquisition. University of Southern California. – 2002.
10. Bolitho, R. and B. Tomlinson. Discover English. Oxford: Heinemann. 2nd edition. –1995.
11. Gass, S. and L. Selinker. Second Language Acquisition: An Introductory Course: Taylor & Francis e-Library. – 2008.
12. Richards, J. C. Key Issues in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. – 2015.
13. Richards, J. C. and T.S. Rodgers. Approaches and Methods in Language Teaching. (Cambridge Language Teaching Library). Cambridge: Cambridge University Press – 2001.
14. Scharle, A. & A. Szabo. Learner Autonomy: a Guide to Developing Learner Responsibility. Cambridge: CUP. – 2000.
15. Scrivener, J. Classroom Management Techniques. Cambridge: Cambridge University Press. – 2012.
16. Thornbury, S. How to Teach Vocabulary. Harlow: Longman. – 2002.
17. Ur, P. A Course in English Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 2nd edition. – 2012.

Інформаційні ресурси

1. Інструктивно-методичні рекомендації. Іноземні мови / [Лист Міністерства № 1/9-426 від 01.06.2012 "Щодо інструктивно-методичних рекомендацій із базових дисциплін"](#) – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/metodichni-rekomendatsiji/>
2. Державний стандарт базової і повної середньої освіти 2011. Освітня галузь «Мови і літератури» (іноземні мови). - Режим доступу: <http://mon.gov.ua/>
3. Державний стандарт початкової освіти 2018. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п>
4. Концепція мовної освіти в Україні (проект). – Режим доступу: <http://mon.gov.ua>

